

Wat zijn mogelijke oorzaken voor de toename?

Nadere analyse maatwerkvoorziening dagbesteding en begeleiding

Onderzoeksvraag

In de periode 2015-2016 zien we een toename van het indicaties voor de bouwstenen begeleiding en dagbesteding met 44 %

1. De cijfers nader bekeken: wat kunnen we zeggen over de ontwikkeling van het aantal cliënten in de periode 2015-2016?
2. Wat zijn de (mogelijke) oorzaken voor deze stijging van het aantal indicaties en wat is hun impact?
3. Wat kunnen we zeggen over de ontwikkeling van het aantal indicaties bij ongewijzigd beleid?

Methodiek

Om deze onderzoeksvragen te kunnen beantwoorden heeft SWVO gebruik gemaakt van de volgende bronnen:

- ▶ SWVO beschikt over data in relatie tot het gebruik van de maatwerkvoorziening binnen de Wmo. De beschikbare data is geanalyseerd.
- ▶ Ook andere organisaties verzamelen data (CBS, waar staat je gemeente, ZB planbureau). Ook deze data hebben we geraadpleegd en indien van toepassing geanalyseerd
- ▶ SWVO heeft een vragenlijst uitgezet onder gecontracteerde zorgaanbieders en gemeenten. De 17 grootste zorgaanbieders, of aanbieders met de grootste stijging van het aantal cliënten in de periode 2015-2016 zijn benaderd. SWVO heeft in totaal 13 vragenlijsten terug ontvangen.
- ▶ SWVO heeft met 10 medewerkers vanuit zorgaanbieders en 5 vanuit gemeenten een interview gehouden om de antwoorden en ontwikkelingen nog beter te kunnen duiden.
- ▶ Tenslotte heeft SWVO nog informatie opgevraagd bij andere gemeenten en regio's.
- ▶ De uitkomsten zijn in twee gesprekken met zorgaanbieders en gemeenten gedeeld en becommentarieerd

De cijfers nader bekeken

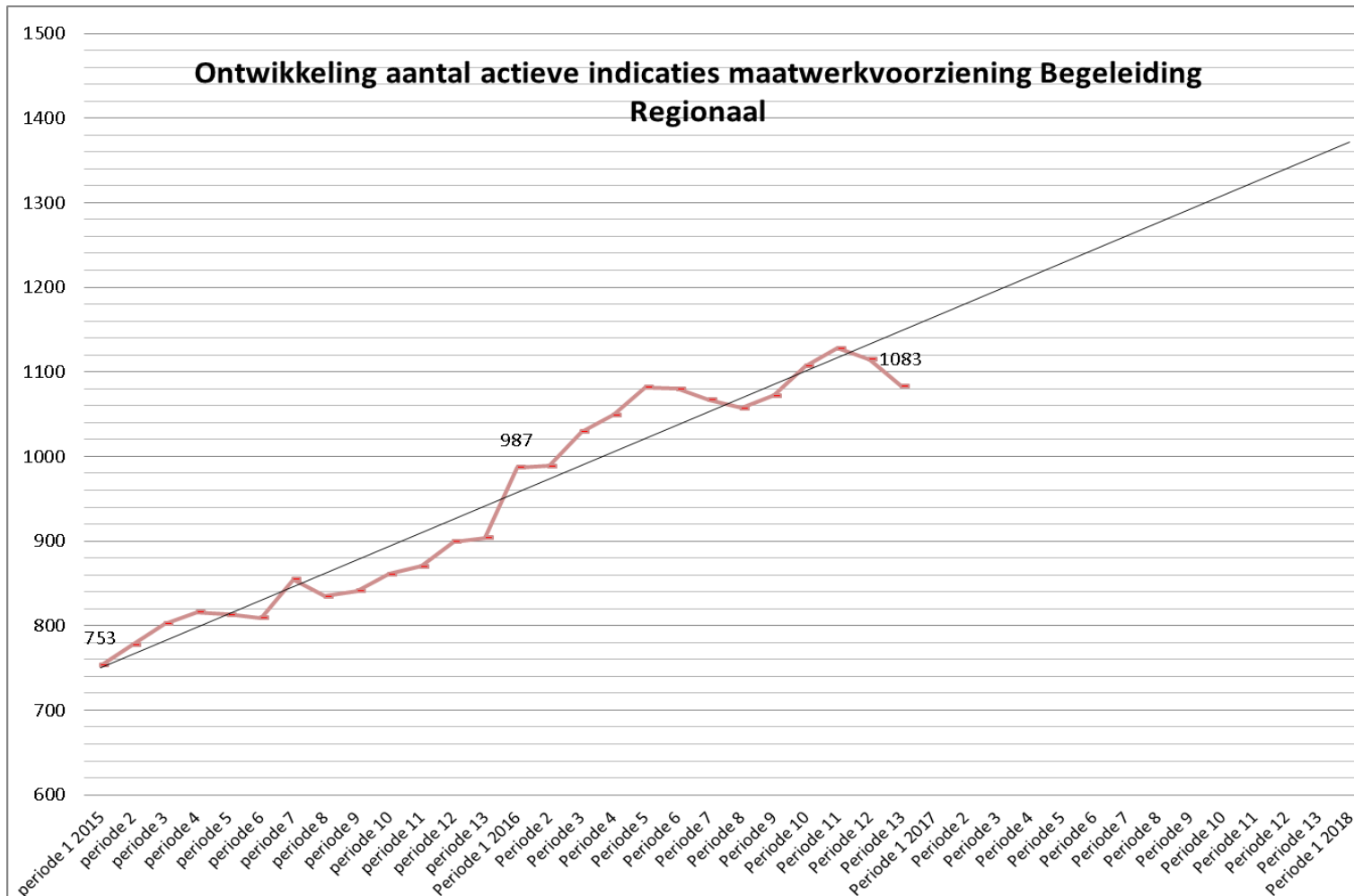
In de periode 2015-2016 zien we een toename van het indicaties voor de bouwstenen begeleiding en dagbesteding met 44 %

- ▶ Een aanzienlijk deel (18% van de 44% wordt verklaard door de verschuiving van PGB naar ZIN
- ▶ De rest van de toename wordt verklaard door een groei van het aantal cliënten
- ▶ Er worden geen gegevens bijgehouden of cliënten al eerder zorg/ondersteuning hebben ontvangen vanuit jeugdzorg, Wlz of zorgverzekering bijvoorbeeld, of Wmo ondersteuning in een gemeente buiten de Oosterschelderegio.
- ▶ De groei zit met name in de bouwstenen begeleiding ‘speciaal’ (164 % toename) en dagbesteding ‘regulier’ (71 % toename)

De cijfers nader bekeken (2)

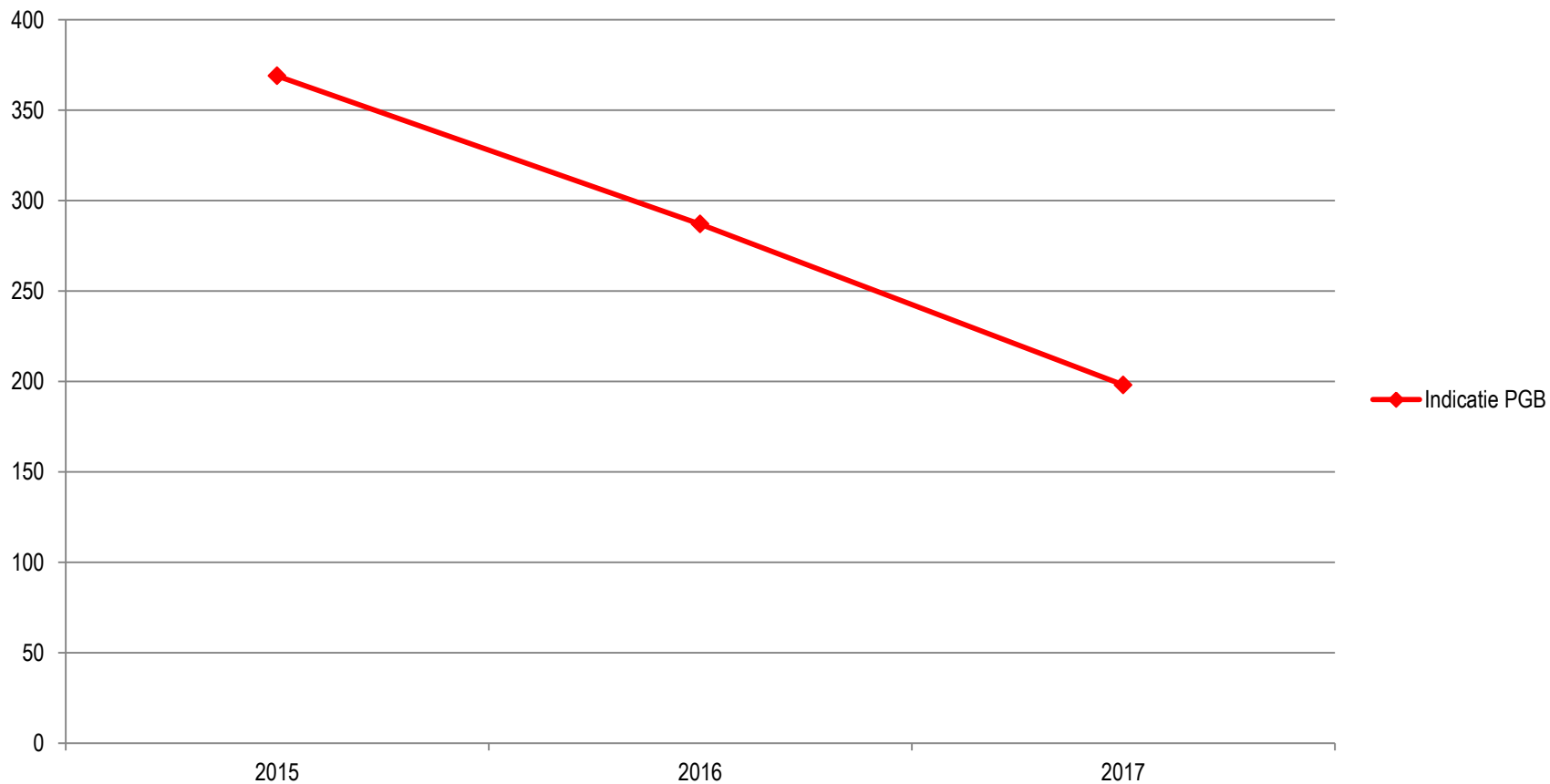
- ▶ De toename is over de volle breedte van de Wmo. Er zijn geen significante verschillen tussen de diverse leeftijdsgroepen.
- ▶ Er zijn geen gegevens verzameld over de verschillende grondslagen. Wel wordt door respondenten de toename van het aantal cliënten met dementie, mensen met LVG problematiek en mensen met een GGZ achtergrond benoemd.
- ▶ Het is een landelijke ontwikkeling dat het aantal indicaties voor begeleiding en dagbesteding groeit. Wel zijn er grote verschillen tussen gemeenten. De ontwikkeling waar de Oosterschelderegio mee wordt geconfronteerd zit wel aan de bovenkant. Veel gemeenten hebben een beperkte stijging van het aantal indicaties voor begeleiding en dagbesteding (Wmo).
- ▶ In 2017 zal de overgang van cliënten van cliënten vanuit de financiering door de centrumgemeente (maatschappelijke opvang) naar de Maatwerkvoorziening maatschappelijke ondersteuning zichtbaar worden.

Ontwikkeling actieve indicaties

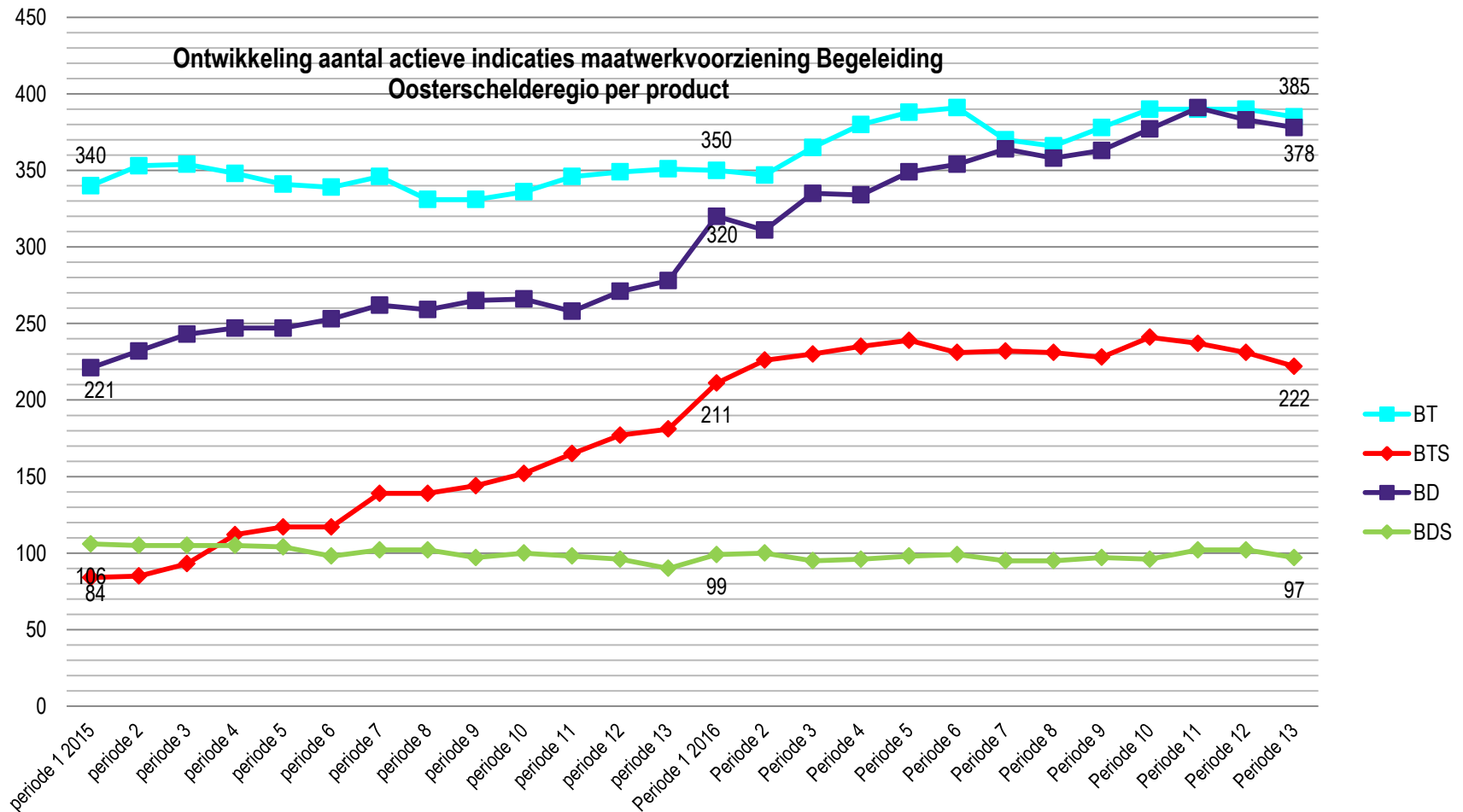

Ontwikkeling actieve PGB's (OSR)

Indicatie PGB

Ontwikkeling in producten

Oorzaken: impact en beïnvloedbaarheid

Wat zijn (mogelijke) oorzaken voor deze stijging en wat is hun impact?
Wat kunnen gemeenten en zorgaanbieders doen om de oorzaken te beïnvloeden?

impact

- + + zeer grote impact
- + grote impact
- geringe impact
- - nauwelijks impact

beïnvloedbaarheid

- + + gemeenten en zorgaanbieders hebben veel invloed
- + gemeenten en zorgaanbieders hebben invloed
- gemeenten en zorgaanbieders hebben beperkt invloed
- - gemeenten en zorgaanbieders hebben geen of nauwelijks invloed

Oorzaken

Wat zijn (mogelijke) oorzaken voor deze stijging en wat is hun impact

Toegang

- De kwaliteit van de toegang
- Laagdrempelig Wmo-loket
- Brede verantwoordelijkheid gemeente

- ▶ Impact: +
- ▶ Beïnvloedbaarheid: + +

Oorzaken (2)

Wat zijn (mogelijke) oorzaken voor deze stijging en wat is hun impact

Aanbod / inkoop

Aanbod creëert vraag

- Afspraken leiden niet per definitie tot een afname van het aantal indicaties
- Minder ruimte bij de Huishoudelijke zorg leidt tot meer indicaties voor individuele begeleiding

- ▶ Impact: +
- ▶ Beïnvloedbaarheid: + +

Oorzaken (3)

Wat zijn (mogelijke) oorzaken voor deze stijging en wat is hun impact

Demografische en maatschappelijke ontwikkelingen

- Vergrijzing
 - Extramuralisering
 - Complexere samenleving
 - Snellere uitstroom/doorloop in zwaardere zorg (ziekenhuisopname/behandeling)
-
- ▶ Impact: ++
 - ▶ Beïnvloedbaarheid: - -

Oorzaken (4)

Wat zijn (mogelijke) oorzaken voor deze stijging en wat is hun impact

Netwerk van cliënten

- Druk op mantelzorger neemt toe

- ▶ Impact: +
- ▶ Beïnvloedbaarheid: +

Oorzaken (5)

Wat zijn (mogelijke) oorzaken voor deze stijging en wat is hun impact

Aansluiting maatwerkvoorziening op 'voorliggend' veld

- Nog te weinig alternatieven
- Cultuurverandering heeft meer tijd nodig

▶ Impact: +

▶ Beïnvloedbaarheid: +

Ontwikkelingen

Verwachte ontwikkeling van het aantal indicaties bij ongewijzigd beleid?

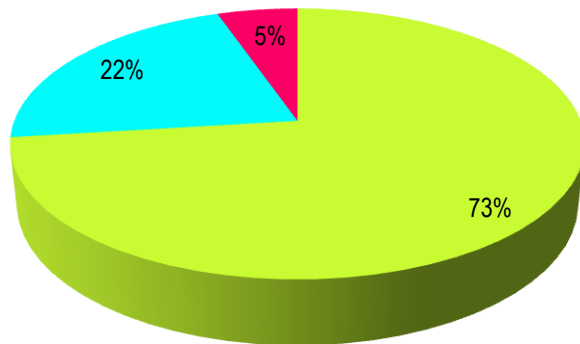
- ▶ Vergrijzing
- ▶ Toename mensen met dementie
- ▶ Extramuralisering en afschaling zorg

→ toename indicaties maatwerkvoorziening (Wmo)

Demografie

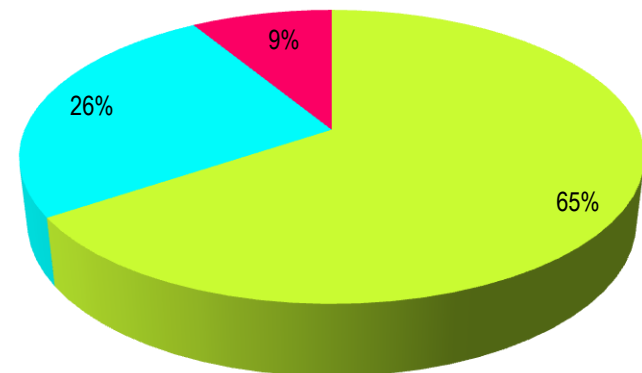
Vergrijzing in de Oosterschelderegio

2015

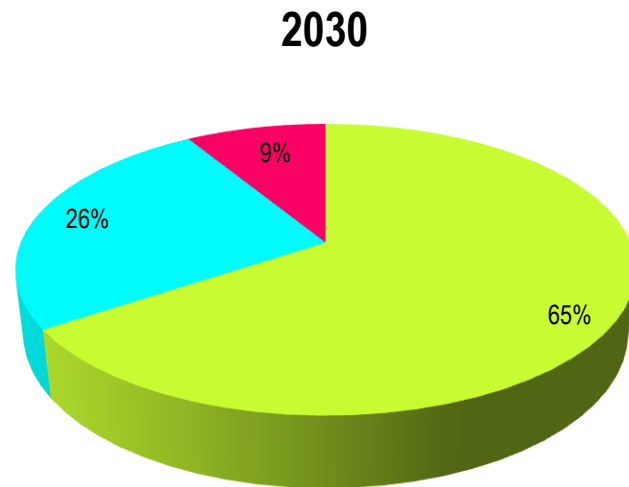
- <60 jaar
- 60-79 jaar
- 80 jaar en ouder

2030

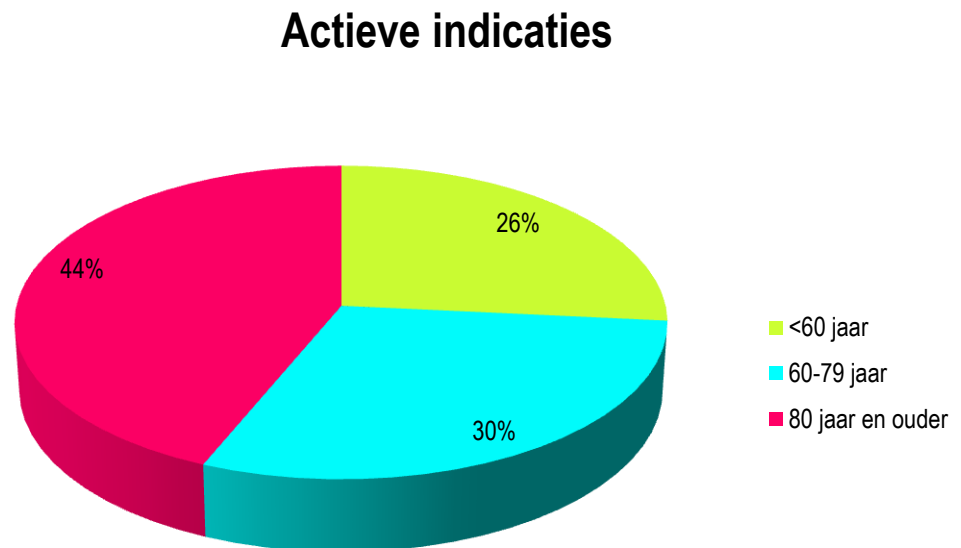

Welke invloed heeft de vergrijzing?

► Bevolking in de OSR

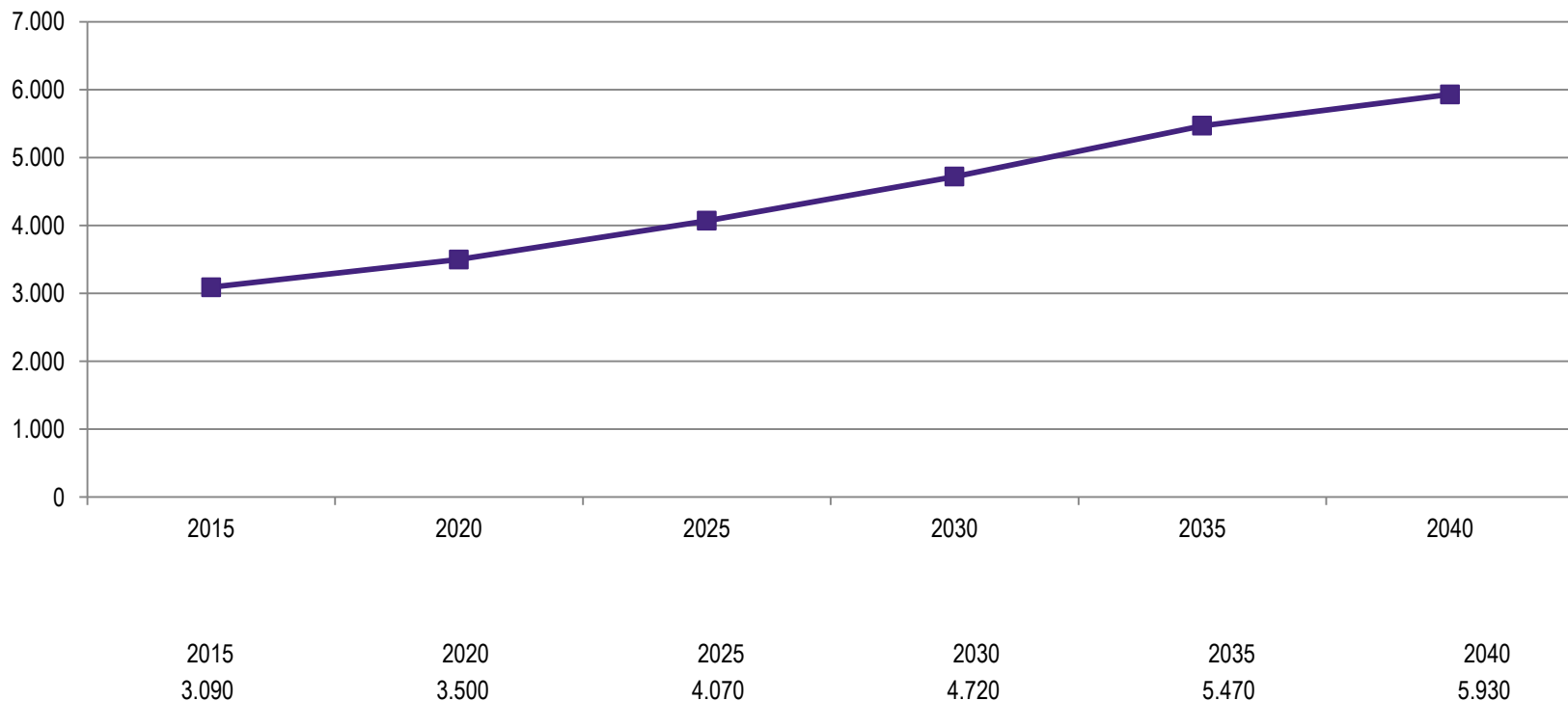

► Gebruik maatwerkvoorziening

Dementie

Aantal mensen met dementie in de OSR

Voorgestelde wijzigingen in beleid

- ▶ Investeren in de (kwaliteit van) de toegang
- ▶ Aanpassen systeem van sturing, inkoop en bekostiging
- ▶ Betere samenwerking met zorgverzekeraar
- ▶ Investeren in technologische oplossingen (domotica, e-health)
- ▶ Bewustzijn burgers
- ▶ Sociale innovatie (andere voorzieningen, meer samenhang met en gebruik maken van informele zorg en ervaringsdeskundigen)
- ▶ Gebruik innovatiebudget!!